LinkedIn efteråret 2024

Konsekvenser af undervisningsministerens forslag om mere straf i skolen

Undervisningsminister Mattias Tesfaye vil øge muligheden for at straffe elever med den hensigt at mindske vold, mobning og hærværk. Men mere straf leder til enten frygtsomme elever eller mere modstand mod lærere og skole. Ministerens konkrete forslag og deres konsekvenser, som jeg ser dem, er:

1. Forslag: ”Skoletjeneste - elever hjælper med oprydning ifm. eftersidning: Elever kan blive bedt om at hjælpe med oprydning eller lignende, således at der anvises en konkret vej til at genoprette skaden på fællesskabet.” Konsekvens: Eftersidning og oprydning er sjældent genoprettende. Det er mere en slags hævn / konsekvenspædagogik, der blot skaber mere afstand. Det er dog en rigtig god idé at arbejde med en genoprettende tilgang efter svære konflikter, som enkelte skoler gør i dag. Men genoprettelse handler ikke rigtig om straf.

2. ”Udelukkelse fra undervisning: En elev kan blive udelukket fra undervisningen mere end to gange om året, hvis skolelederen vurderer, det er nødvendigt. Dog stadig kun mellem 7-10 dage”. Ofte handler elevers negative reaktioner om ikke at opleve sig som del af et fællesskab eller at slå til i det (vennegruppen, de rammer skolen opstiller for læring mm.), og her vil udelukkelse blot være mere benzin på oplevelsen af at være udenfor – ikke at slå til.

3. ”Akutindsats med hurtig hjælp: Hvis en elev har behov for en øjeblikkelig indsats, kan der hurtigt sættes en specialpædagogisk indsats i gang.” Super! Hvis altså denne indsats hjælper eleven med bedre at kunne de ting eleven har svært ved at kunne inklusiv at opføre sig det vi kalder ordentligt. Det inkluderer en undersøgelse af hvad der skaber vrede og vold og så arbejde med at fjerne årsagerne og lære bedre strategier til at håndtere vanskelige situationer.

4. ”Øget fleksibilitet ved overflyttelse af en elev til en anden skole: Det bliver lettere at flytte en elev til en anden skole, hvis det er nødvendigt. Dette sker med inddragelse af kommunalbestyrelsen.” At flytte skole kan være en god løsning, hvis eleven og skolen ikke kan bryde de dårlige mønstre de sammen er kommet ind i. Men at blive smidt ud af skolen som straf fordyber blot oplevelsen af at man ikke er god nok, at man ikke passer ind i fællesskabet og så søger andre fællesskaber. Fx dem hvor vold giver status.

5. ”Fokus på digital adfærd: Det bliver tydeligere, at ordensbekendtgørelsen også kan benyttes ved dårlig opførsel og krænkelser online over for andre elever eller skolens personale. For eksempel ifm. mobning på sociale medier.” Igen et vigtigt fokusområde, men hvad er medicinen. At blive smidt ud, skældt ud, straffet med eftersidninger? Hvis man vil øge risikoen for at eleven hævner sig på andre elever eller lærere, så ja. Eller at de bliver frygtsomme borgere, der bøjer nakken for autoriteterne. Det gælder om at give dem der ikke opfører sig ordentligt evner til at opføre sig ordentligt, og samtidig muligheden for at de bevarer deres værdighed.

6. ”Forældrene skal tage deres del af ansvaret: Skolen kan give forældre konkrete opgaver eller stille krav, der skal hjælpe deres barn med at forbedre sin opførsel i skolen.” Forældre, skole og børnene selv har et ansvar for god opførsel, men skal skolen (staten) til at stille krav og efterfølgende straffe forældre, hvis ikke deres børn opfører sig ordentligt? Det lyder temmelig formynderisk og temmelig svært for en skolelærer at implementere. Men skolen kan rådgive forældre og samarbejde med forældre, hvis børn ikke opfører sig ordentligt, som man gør i dag, og det samarbejde kan helt sikkert styrkes. Eksisterende gode erfaringer fra dette samarbejde kan spredes ud, så dialogen mellem hjem og skole giver de ønskede ændringer hjemme (og i skolen).

7. ”Præcisering af SFO'ens rolle: Det tydeliggøres, at SFO’en i åbningstiden kan tages i brug ifm. iværksættelse af foranstaltninger.” Jeg tror, det betyder at SFOen skal til at bruges som en straf – ”du kommer ned i SFOen, hvis ikke du opfører dig ordentligt!” Godt det ikke er mig, der arbejder som pædagog, og på én gang er straffen og samtidig skal arbejde med at hjælpe de børn, som har det svært i skolen. Straf og omsorg gå sjældent godt hånd i hånd. Man bliver utroværdig som voksen.

Jeg ved ikke om ministerens forslag bygger på faglig viden, men det ser ud til at bygge på mavefornemmelser, forargelse, frustration og måske en tom værktøjskasse – ”vi må gøre noget, lad os prøve med straf”. Hans intention er sikkert at hjælpe dem den uhensigtsmæssige adfærd går ud over og måske dem, der udfører den, men gode viljer leder som bekendt tit til dårlige handlinger. Som man siger inden for bl.a. Low Arousal metoden, så er det virksomt at tænke i at "den der kan opføre sig ordentligt gør det, og resten skal have hjælp" (ikke straf). Det gælder både elever og ministeren. Det er nu han skal have hjælp - inden det er for sent. Inden han gør skade på vores børn og unge. Jeg håber, han rækker ud til folk med viden om, hvad der kan skabe hensigtsmæssig adfærd hos børn og unge, som har det svært eller har svært ved at indordne sig under de vilkår, de lever i i skolen og institutionerne. Der skal nok bedre vilkår til i daginstitutioner og skoler til, men mon ikke også der skal en opkvalificering af lærere og pædagoger til i konfliktforebyggelse og -håndtering, inklusiv metoder og tænkning så som Low Arousal, Ikkevoldelig Kommunikation og Samarbejdende Problemløsning, da vi ikke skal regne med at vilkårene kommer til at passe til disse børn og unge lige med det samme.